

TEČAJ ZA MENTORJE

Študijski material za mentorje

Modul 3: Zaključek praktičnega izobraževanja

Avtorji

Jan Beseda, Tea Gagro, Mojca Sendelbah

Sodelujoči

Partnerski konzorcij

Uredniki

Andreja Bizjak, Anthony F. Camilleri, Alicia-Leonor Sauli-Miklavčič

Oblikovanje

Tara Drev

Copyright

(C) 2020, APPRENTICE TRACK

The Apprentice Track Consortium

The Association of Slovene Higher Vocational Colleges	Skupnost VSŠ	SI
European Association of Institutions of Higher Education	EURASHE	BE
Celje School of Economics, Higher Vocational College	EŠ Celje	SI
Knowledge Innovation Centre (Malta) Ltd	KIC	MT
Sdružení profesního terciárního vzdělávání	CASPHE	CZ
VERN University of Applied Sciences	Vern	HR

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

To delo je licencirano pod Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kazalo

1	Uvod.....	4
1.1	Struktura tečaja	5
1.2	Časovnica	6
1.3	Teme.....	6
2	Študijski material	8
2.1	Tema 1.....	8
2.2	Tema 2.....	9
2.3	Tema 3.....	11
2.4	Tema 4.....	12
2.5	Tema 5.....	13

1 Uvod

O projektu

Praktično izobraževanje ponuja študentom priložnosti za pridobivanje novih veščin in znanj tako na delovnem mestu kot izven njega, hkrati pa podjetjem zagotavlja zanesljiv način ocenjevanja in oblikovanja potencialnih zaposlitev v prihodnosti. Organizacije pridobijo tudi nove perspektive, ki jih lahko ponudijo le študentje naravnost iz izobraževanja. Kljub vsem naštetim prednostim pa je praktično izobraževanje zahteven proces za upravljanje.

Partnerji projekta ApprenticeTrack želijo doseči naslednje cilje:

- Predlagati digitalni sistem za vodenje praktičnega izobraževanja.
- Kreirati prototip orodja za vodenje praktičnega izobraževanja.
- Razviti in izvajati tečaj vodenje praktičnega izobraževanja.
- Preizkusite in preverite orodje v realnem okolju

Vizija projekta je, da bo digitalno orodje za vodenje praktičnega izobraževanja, razvito med projektom:

- prepoznano kot model za izboljšanje kakovosti praktičnega izobraževanja, ki bo široko sprejeto;
- da ga bodo uporabniki v prihodnosti posodabljali in izboljševali in
- bo podlaga za razvoj formalnih mednarodnih standardov in smernic.

Poslanstvo projekta je razviti digitalno orodje za vodenje, ki podpira tako izobraževalne institucije kot delodajalce in omogoča visokokakovostno izvedbo praktičnega izobraževanja.

Tečaj za mentorje

Pri vodenju praktičnega izobraževanja ni pomembna samo uporaba orodja, ampak gre predvsem za kompetence oseb, ki sodelujejo pri izvedbi praktičnega izobraževanja. Oblikovali smo tečaj po meri organizacij – predvsem malih in srednjih podjetij, ki bo zajemal naslednje teme: ključne značilnosti praktičnega izobraževanja, njegovo umestitev v strateško načrtovanje delovne sile, pridobitev podpore kolegov in vodstvenih delavcev, priprava pogodbe za praktično izobraževanje, vodenje, mentoriranje in podpora študenta, ocenjevanje uspešnosti, vključevanje študentov v delovno okolje.

1.1 Struktura tečaja

Tečaj za mentorje (predvidoma pet mentorjev v treh partnerskih državah) je razdeljen na tri module, od katerih je vsak sestavljen iz petih tem (glej poglavje 1.3)

Vsak modulov bo obsegal 26 ur v obdobju 14 dni (glej poglavje 1.2). To pomeni, da bo celotni tečaj trajal 42 dni (79 ur). **Prva spletna ura bo potekala kot uvod v posamezen modul.**

Vsebine posameznih modulov: **Modul 1** obravnava pripravo in načrtovanje praktičnega izobraževanja s strani mentorjev; **Modul 2** se nanaša na dejansko izvajanje praktičnega izobraževanja in njegov potek, **Modul 3** pa na postopke zaključevanja, ocenjevanja in evalvacijo po koncu praktičnega izobraževanja.

	UVOD	PRIPRAVA	PREDSTAVITEV	IZBOLJŠANJE	ZAKLJUČEK
Vrsta usposabljanja	ON-LINE	DELO DOMA	DELAVNICA V ŽIVO	DELO DOMA	ON-LINE
Aktivnosti	<p>Predstavitev vsebine modula 3.</p> <p>Predstavitev teme v modulu 3.</p> <p>Razdelitev praktičnih primerov med mentorji</p>	<p>Priprava rešitev za dane praktične primere na podlagi izkušenj mentorja</p> <p>Posvetovanje z moderatorjem po potrebi.</p>	<p>Predstavitev pripravljenih rešitev za praktične primere (mentorji).</p> <p>Izmenjava dobrih praks med mentorji.</p> <p>Moderiranje razprave in predstavitev podpornih študijskih gradiv (moderator).</p>	<p>Izboljšanje rešitev praktičnih primerov s povratnimi informacijami, prejetimi med razpravami.</p> <p>Finaliziranje praktičnih primerov z uporabo predlaganih podpornih študijskih gradiv in drugih ustreznih virov.</p>	<p>Pregled izboljšanih rešitev.</p> <p>Končna vprašanja.</p> <p>Sklepi in zaključek.</p>
ČAS	1 ura	9 ur	6 ur	9 ur	1 ura

1.2 Časovnica

Aktivnosti	Število ur	Razdelitev ur po dnevih
UVOD: ON-LINE	1 ura	Dan 1
PRIPRAVA: DELO DOMA	9 ur	Dnevi 2 to 5
PREDSTAVITEV: DELAVNICA (V ŽIVO)	6 ur	Dan 6
IZBOLJŠAVE: DELO DOMA	9 ur	Dnevi 7-9 za izboljšave Dneva 10-11 za povratne informacije Dneva 12-13 za zaključek
ZAKLJUČEK: ON-LINE	1 ura	Dan 14
Skupaj (Modul 3)	26 ur	14 dni

1.3 Teme

Modul 1: Priprava praktičnega izobraževanja

- Prepoznavanje in umestitev delovnega mesta študenta (preverjanje ustreznosti organizacije gostiteljice za usposabljanje) ter določitev mentorjev.
- Poznavanje zakonodaje o področju praktičnega izobraževanja (vključno z zakonskimi določili in zahtevami študijskega programa, vsebino sporazuma, finančni načrt ...).
- Oblikovanje načrta mentoriranja in načrta izvajanja praktičnega izobraževanja, določitev in izpolnjevanje zahtev iz Pogodbe o praktičnem izobraževanju skupaj s študentom in organizatorjem praktičnega izobraževanja v izobraževalni instituciji, vključno z načrtom ocenjevanja.
- Sodelovanje pri izbiri študentov.
- Iskanje ustreznih orodij v skladu z načrtom izvajanja praktičnega izobraževanja (vključno z zahtevami upravljanja kakovosti).

Modul 2: Izvajanje praktičnega izobraževanja

- Dejavnosti pred izvajanjem praktičnega izobraževanja.
- Vključitev študenta v gostujočo organizacijo.
- Usposabljanje na delovnem mestu.
- Spremljanje praktičnega izobraževanja.

- Reševanje konfliktov: nastanek morebitnih težav med praktičnim izobraževanjem (vključno z obvladovanjem tveganj).

Modul 3: Zaključek praktičnega izobraževanja

- Ocenjevanje študentov: metodologija.
- Ocenjevanje študentov: merila in kazalniki.
- Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: samoevalvacija.
- Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: odnos študent-mentor.
- Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: odnos med izobraževalno institucijo in organizacijo gostiteljico.

2 Študijski material

2.1 Tema 1

Ocenjevanje študentov: metodologija

Pomembno je, da mentor v obdobju izvajanja praktičnega izobraževanja pregleda in oceni delo študenta.

Pripravljen načrt spremljanja študenta mora za kasnejše ocenjevanje vključevati:

1. Časovni okvir

V obdobju 10-tedenskega izvajanja praktičnega usposabljanja je primerno, da ocenjevanje izvajamo tedensko ali vsaj 14-dnevno.

Daljše obdobje ni priporočljivo, saj se lahko dnevno opazovanje izgubi v poplavi drugih rednih delovnih opravil.

2. Način:

a) Mentor mora analizirati opravljeno delo in naloge skupaj s študentom. Najučinkovitejše je, da se z njim redno pogovarjate o:

- napredku,
- ugotovite ali potrebuje dodatno podporo,
- prilagodite plan usposabljanja in ocenjevanja glede na zahteve (v primeru problemov pri doseganju zelenih kompetenc),
- možnih pritožbah,
- možnih predlogih ter
- priložnostih za usposabljanje in ocenjevanje v prihodnosti.

b) Mentor lahko študenta opazuje in dela zabeleže.

c) Mentor lahko zbira mnenja o študentu pri njegovih najtesnejših sodelavcih.

3. Obrazci, predloge

a) Za spremljanje lahko uporabimo Dnevnik praktičnega izobraževanja, v katerega študent dnevno zapisuje opravljene naloge. To je lahko osnova za pogovor s študentom.

b) Lahko pripravimo poseben obrazec.

Zagotoviti moramo konstantno evalvacijo pridobivanja učnih dosežkov, ki smo jih postavili v načrtu izvajanja praktičnega izobraževanja.

Dodatne e-povezave:

<https://learntowork.eu/apprenticeship-quality-toolkit/>

[http://ka107.splet.arnes.si/results/ including example of Journal of apprenticeship](http://ka107.splet.arnes.si/results/including%20example%20of%20Journal%20of%20apprenticeship)

https://www.ac4sme.eu/wp-content/uploads/2017/09/Apprenticeship-coaches-toolbox_finalfinal.pdf

2.2 Tema 2

Ocenjevanje študentov: merila in kazalniki

Praktično izobraževanje je pomemben del izobraževalnih programov, saj je nadgradnja teoretične študijske vsebine. Študentom omogoča, da prenesejo teoretično znanje in usposobljenost v prakso. Tako v času študija pridobijo osnovne poklicne izkušnje in minimalne kompetence za vstop na trg dela.

Namen praktičnega izobraževanja je, da študent pridobi izkušnje za reševanje konkretnih strokovnih in ostalih nalog v organizaciji, ki so mu delegirane, se zaveda odgovornosti za doseganje rezultatov dela v skladu z delegiranimi nalogami, razvija občutek pripadnosti delovnemu kolektivu, razvija pripravljenost za sodelovanje, kooperativnost in pozitiven odnos do dela, sodelavcev in drugih akterjev, s katerimi sodeluje v času opravljanja praktičnega izobraževanja.

Cilji, ki naj bi jih dosegel študent na praktičnem usposabljanju, so določeni v katalogih znanj posameznih študijskih programov. V njih so navedeni temeljni cilji programa in kompetence.

Ocenjevanje je v okviru praktičnega izobraževanja široko uporabljen termin. Obstajajo različne predloge za ocenjevanje, ki določajo, kako vodimo in beležimo ocenjevanje.

Pri opredelitvi ocene študentovega dela, se mentorji srečajo s problemom, katere kriterije in kazalce uporabiti. Problem je predvsem, kadar izobraževalna institucija nima opredeljenih kriterijev.

Katere procese in termine morajo poznati mentorji:

- navodila o ocenjevalni lestvici izobraževalne institucije;
- natančno opredeljene pogoje za uspešno opravljeno praktično izobraževanje kot npr. minimalno zahtevano število ur opravljenega praktičnega izobraževanja, kar je povezano s pogoji določenimi v pogodbi o praktičnem izobraževanju;
- v okviru praktičnega izobraževanja mora študent pridobivati tako generične kot tudi poklicno specifične kompetence
- Kaj pomeni mentorjeva ocena v skupni oceni za praktično izobraževanje?

Mentorjeva evidenca naj bazira na kazalcih, zabeleženih med praktičnim izobraževanjem.

1. Osebne kompetence (povezane z NABOROM SPLOŠNIH KOMPETENC):

- Točnost.
- Osebni videz.
- Prilagodljivost.
- Interes.
- Odgovornost.
- Vključitev v delovno sredino, spoštljivost, prijaznost.
- Komunikacijske sposobnosti.

2. Znanje:

- Predhodno znanje.
- Pridobljeno znanje (povezano z NABOROM POKLICNIH KOMPETENC).

3. Osebne sposobnosti in spretnosti (povezane z NABOROM SPLOŠNIH KOMPETENC).

- Organizacija delovnega mesta.
- Upoštevanje varnosti pri delu in varovanje zdravja.
- Dobro obvladovanje delovne opreme in orodja.
- Pravilno izvajanje navodil.
- Razumevanje dokumentacije.
- Avtonomija.
- Kreativnost, inovativnost.
- Tempo dela.
- Kvaliteta dela.
- Timsko delo.
- Prilagodljivost na spremembe.
- Odnos s strankami / uporabniki / sodelavci.

Dodatne e-povezave:

<http://ka107.splet.arnes.si/results/>

https://learntowork.eu/wp-content/uploads/sites/19/2018/04/AQT_English.pdf

https://www.ac4sme.eu/wp-content/uploads/2017/09/Apprenticeship-coaches-toolbox_finalfinal.pdf

2.3 Tema 3

Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: samoevalvacija

Ko se zaključi obdobje praktičnega izobraževanja je pomembno, da ocenimo, ali je gostujoča organizacija zadovoljna z izkušnjami. Pomembno je tudi vedeti ali namerava nadaljevati z izvajanjem praktičnega izobraževanja.

Eden od pogledov je seveda na ravni organizacije, kjer želijo oceniti, katere koristi je imela organizacija pri izvajanju praktičnega izobraževanja.

Primeri koristi za organizacijo:

- Pomoč pri določenem delu.
- Spoznavanje potencialnih kadrov.
- Znanja, ki jih študent pridobi med praktičnem izobraževanjem, lahko v času prakse uporabi za samostojno opravljanje dela.
- Določena znanja lahko študent prenese na sodelavce (uporaba informacijsko-komunikacijske opreme, posameznih računalniških programov, tujih jezikov...). Tako lahko razvija svoje kadre z uvajanjem novega talenta v svojo organizacijo.
- Nadomeščanje odsotnih delavcev.
- Možnost za načrtovanje dopustov zaposlenih.
- Dobro usposobljeni bodoči kadri. Lahko jih prilagodimo in usposobimo za specialna delovna mesta in prilagodimo potrebam posla. Študent lahko tudi pomaga zapolniti pomanjkanje posebnih spretnosti.
- Vzpostavljanje trdne povezave z lokalno skupnostjo.

Dober mentor – povezava z Modulom 1: Priprava praktičnega izobraževanja / Tema 1b: Dober mentor.

Dodatne e-povezave:

<https://www.uwl.ac.uk/business-services/degree-apprenticeships/benefits-apprenticeships-employers>

<https://apprenticeshipq.eu/practice-cases-collection/>

2.4 Tema 4

Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: odnos študent-mentor

Glede na našo raziskavo, predstavlja za mentorje to področje evalvacije največji problem.

Pogoj za uspešno evalvacijo je vsekakor tekoče spremljanje ter dober kontakt med mentorjem in študentom med delom.

Jasno moramo določiti pomembna področja, ki jih bomo vključili v proces evalvacije.

Nekatera od njih so:

- Primerna integracija študenta v organizacijo (splošni podatki o organizaciji).
- Ustrezna predstavitev organizacijske enote in sodelavcev v tej enoti.
- Stopnja pridobljenih osebnih kompetenc, znanja ter spretnosti.
- Možnosti povezovanja teoretično pridobljenih znanj v izobraževalni instituciji s praktičnimi delovnimi nalogami v organizaciji.
- Splošno zadovoljstvo v organizaciji.
- Frekvenca in možnosti kontakta med mentorjem in študentom.
- Sistem pritožb in pripomb.

Na koncu procesa naj bi mentor prepoznal:

- stopnja usposabljanja, ki jo je prejel v organizaciji gostiteljici
- Odnos študenta s sodelavci v organizaciji.
- Stopnja razumevanja delovanja organizacije
- Stopnjo priporočila za ponovno izvedbo praktičnega izobraževanja v prihodnosti za to organizacijo.
- Vključitev okoljskih vidikov pri izvajanju usposabljanja.
- Stopnja razumevanja razlage zelenih doseženih ciljev, ki jo je študent dobil na začetku praktičnega izobraževanja.
- Stopnjo ujemanja med vsebino študijskega programa v izobraževalni instituciji in vsebino izvedenega praktičnega izobraževanja.
- Stopnjo zadovoljstva študenta z mentorjem.

Kako lahko zbiramo podatke:

- Posredno - z izpolnjevanjem obrazca ali z uporabo aplikacije.
- Neposredno - z intervjujem.

Vsak način ima svoje prednosti in slabosti.

Dodatne e-povezave

<http://ka107.splet.arnes.si/project-description/>

<http://ka107.splet.arnes.si/results/>

2.5 Tema 5

Ocenjevanje praktičnega izobraževanja: odnos med izobraževalno institucijo in organizacijo gostiteljico

Za izobraževalno institucijo je zelo pomembno, da izvede evalvacijo skupaj z mentorjem v organizaciji. Tako dobijo povratne informacije za zagotovitev kvalitete učnega procesa. Na tej osnovi lahko izvedejo primerne ukrepe za izboljšanje.

Mentor in **organizator praktičnega izobraževanja na izobraževalni instituciji skupno preverita proces razvoja študenta:**

- Mentor z organizatorjem praktičnega izobraževanja pregledata ocenjevalni list, podpisan in žigosan s strani organizacije.
- Pregledata in ocenita Dnevnik praktičnega izobraževanja, ki ga je izpolnil študent.
- Preverita zelene kompetence: osebne, poklicne, znanje in spretnosti.
- Študenta ocenita v odstotkih, ki jih je določila izobraževalna institucija.

Pridobivanje povratnih informacij, da zagotovimo kakovost učnega procesa (opazanja, mnenja, spiski) in zagotovite podporo glede na zaznane potrebe:

- Pregled postopka evalvacije, cilja in dokumentacije.
- Mentor da študentu vprašalnik zadovoljstva da pridobi informacije.
- Organizacija gostiteljica izpolni vprašalnik zadovoljstva v kateri poda oceno študenta in izobraževalnih institucij v času praktičnega izobraževanja.
- Mentor in organizator praktičnega izobraževanja skupaj analizirata naslednja področja:
  - Faze evalvacijskega procesa.
  - Navodila za pogodbo o praktičnem izobraževanju.
  - Izvedbeno strategijo spremljanja praktičnega izobraževanja.
  - Dnevnik praktičnega izobraževanja, predložen s strani študenta.

Analizirata vprašalnike o zadovoljstvu, ki ga je izpolnil/a:

1. Organizacija – s pogledi na:
  - Stopnjo zadovoljstva organizacije z izobraževalno institucijo.
  - Pozornost in informacije, ki jih je organizacija prejela od izobraževalne institucije.
  - delovanje izobraževalne institucije pri organizaciji učenja.
  - Stopnjo zadovoljstva z izvedbo praktičnega izobraževanja s strani študenta.
  - Stopnjo usposobljenosti ljudi na področju praktičnega izobraževanja
  - Stopnjo poklicnih kompetenc pri študentu.
  - Učinkovitost komunikacije med mentorjem in organizatorjem praktičnega izobraževanja.
  - Ugled izobraževalne institucije.
  - Možnostjo sprejetja študenta na praktično izobraževanje tudi v prihodnosti.

2. Študent – s pogledi:

2a v odnosu do izobraževalne institucije- pogled na:

- Stopnjo zadovoljstva s pridobljenim znanjem.
- Stopnjo zadovoljstva z mentorjem.
- Stopnjo zadovoljstva z organizatorjem praktičnega izobraževanja.
- Stopnjo razumevanja navodil, ki jih je študent dobil na začetku praktičnega izobraževanja glede ciljev, ki jih je treba doseči.
- Stopnjo ujemanja med vsebino študijskega programa v izobraževalni instituciji in vsebino izvedenega praktičnega izobraževanja.
- Pravilne uporabe Dnevnika praktičnega izobraževanja.

2b v odnosu na organizacijo – pogled na:

- Stopnjo usposabljanja, ki jo je prejel v organizaciji gostiteljici.
- Odnos s sodelavci v organizaciji.
- Stopnjo razumevanja delovanja organizacije.
- Stopnjo priporočila za ponovno izvedbo praktičnega izobraževanja v prihodnosti za to organizacijo.
- Vključitev okoljskih vidikov pri izvajanju usposabljanja.

Analizirata zbirko podatkov za evalvacijo, zbranih med praktičnim izobraževanjem, sprejmeta odločitve in jih vključita v proces.

Mentor in organizator praktičnega izobraževanja skupaj:

- Analizirata zbrane podatke.
- Ocenita uporabljeno zbirko obrazcev (Prijava, Dnevnik praktičnega izobraževanja, ankete, certifikate ...).
- Ocenita učinkovitost podpor, ki se uporabljajo za upravljanje podatkov.
- Analizirajta mentorjeve veščine IKT, povezane z upravljanjem.
- Ocenita sposobnost upravljanja informacij.

Dodatne e-povezave

<http://ka107.splet.arnes.si/project-description/>

<http://ka107.splet.arnes.si/results/>

https://learntowork.eu/wp-content/uploads/sites/19/2018/04/AQT_English.pdf

O projektu Apprentice Track in tej publikaciji

Praktično izobraževanje omogoča študentom, da si pridobijo veščine in znanje, hkrati pa podjetjem nudijo zanesljiv način za oceno potencialnih zaposlitev v prihodnosti in koristi iz novih perspektiv, ki jih nudijo akademiki. Kljub tem prednostim je praktično izobraževanje zahtevno obvladovati, saj se potrebe študentov in določenih podjetij težko ujemajo, zlasti kadar se morajo organizacije spoprijeti z večjim številom študentov in posledično s podatki. Za upravljanje tako zapletenega sistema so potrebni strukturirani komunikacijski kanali med podjetji in študenti, obsežni sistemi upravljanja in jasni ocenjevalni postopki. Le tako je mogoče omogočiti zagon stabilnih in trajnostnih programov praktičnega izobraževanja.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union